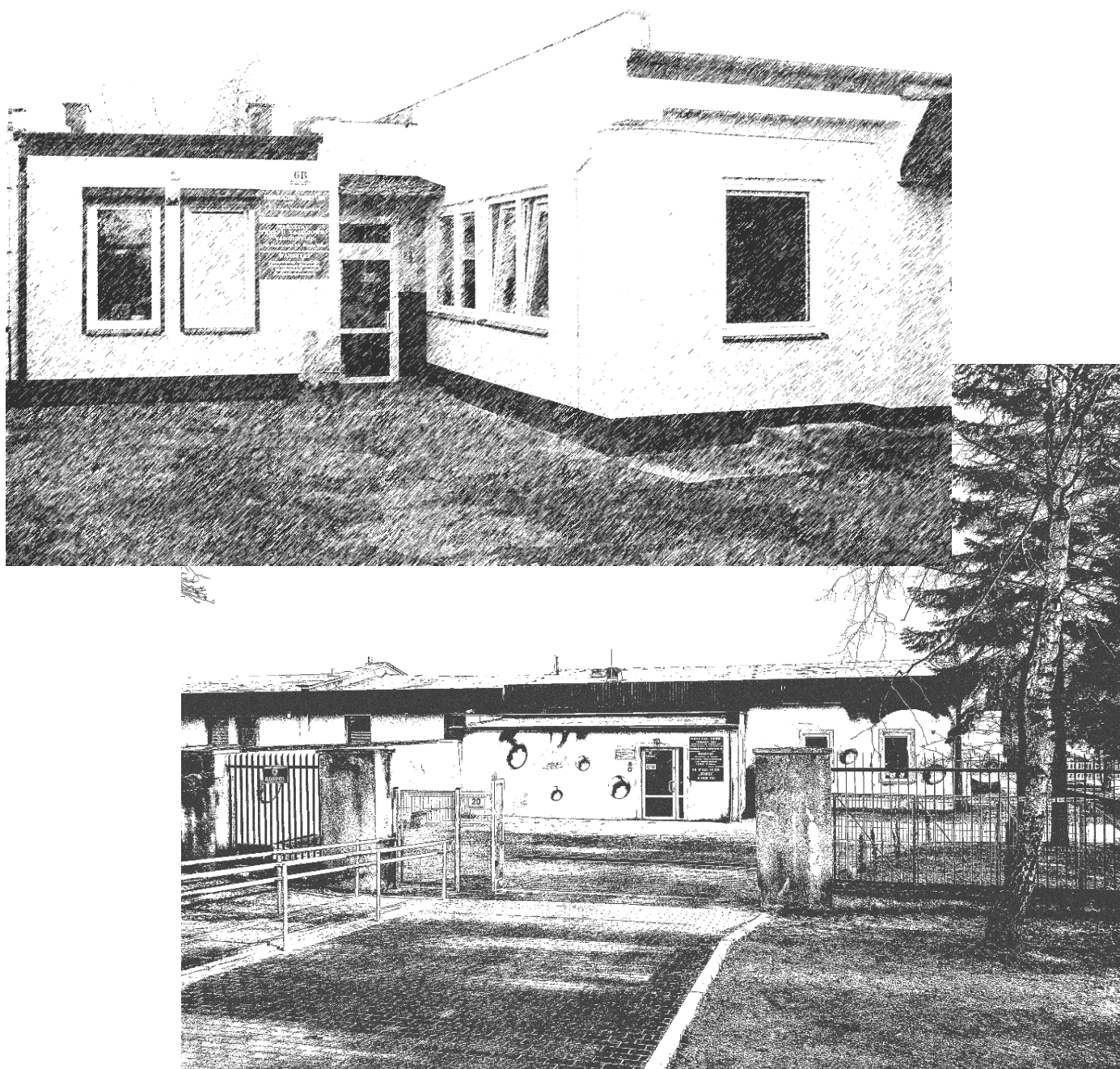

Załącznik nr 3

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI REHABILITACYJNEJ
I WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH
WARSZTATU TERAPII ZAJĘCIOWEJ
W ŚRODZIE WIELKOPOLSKIEJ
W 2019 ROKU**

Informacje ogólne

- Nazwa i adres Warsztatu Terapii Zajęciowej: **Warsztat Terapii Zajęciowej w Środzie Wielkopolskiej, ul. Kościuszki 6b, 63-000 Środa Wielkopolska**
- Imię i nazwisko kierownika WTZ: **Marcin Pikusa**
- Staż pracy z osobami niepełnosprawnymi: **21 lat**
- Jednostka organizacyjna, która utworzyła WTZ: **Ośrodek Pomocy Społecznej w Środzie Wielkopolskiej**
- Data utworzenia Warsztatu: **10.11.1998 r.**
- Data podjęcia działalności przez Warsztat: **04.01.1999 r.**
- Liczba uczestników: **48**
- Liczba pomieszczeń zajmowanych przez WTZ:

- obiekt w Środzie Wielkopolskiej ul. Kościuszki 6b: - 8 pomieszczeń

- obiekt w Środzie Wielkopolskiej ul. Harcerska 20: - 7 pomieszczeń

- Powierzchnia pomieszczeń zajmowanych przez WTZ:

- obiekt w Środzie Wielkopolskiej przy ul. Kościuszki 6b - 220 m kw.

- obiekt w Środzie Wielkopolskiej przy ul. Harcerskiej 20 - 283 m kw.

- Środki transportu:

- Opel Vivaro – rocznik 2014

- Volkswagen Transporter – rocznik 2006

Oba pojazdy przystosowane są do przewożenia osób na wózkach inwalidzkich, wyposażone w podjazdy i odpowiednie mocowania do wózków.

Finanse warsztatu

- **Podstawa finansowania działalności WTZ:**
  - Umowa z dnia 25.11.2002 r. pomiędzy Powiatem Średzkim a Stowarzyszeniem Pomocy „SOS” w Środzie Wielkopolskiej
  - Umowa Nr OKS.8360.2.2019 z dnia 30 maja 2019 r. pomiędzy Powiatem Średzkim a Stowarzyszeniem Pomocy „SOS” w Środzie Wielkopolskiej
- **Kwota środków przyznanych na działalność WTZ w 2019 roku: 965.120,00 zł, z czego:**
  - z Państwowego Funduszy Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – **868.608,00 zł**
  - z Powiatu Średzkiego – **96.512,00 zł**

Po zakończeniu rozliczanego kwartału składane były sprawozdania z ich wydatkowania do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej oraz do Starostwa Powiatowego w Środzie Wielkopolskiej
- **Kwota środków finansowych wydatkowanych na działalność WTZ w Środzie Wielkopolskiej w 2019 roku – 965.2120,00 zł**
- Szczegółowe sprawozdania finansowe z dofinansowania w 2019 roku działalności WTZ ze środków PFRON złożono 07.01.2020 r. do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej, natomiast sprawozdanie z wykorzystania środków na działalność ze Starostwa Powiatowego złożono w Starostwie Powiatowym 20.12.2019r.
- **Procentowy udział poszczególnych wydatków związanych z działalnością WTZ w wykorzystaniu środków finansowych w 2019 roku:**

1. Wynagrodzenie pracowników	-	65,28 %
2. Świadczenia na rzecz pracowników (ZUS, Fundusz Pracy, ZFŚS)	-	14,03 %
3. Usługi materialne i niematerialne	-	5,57 %
4. Materiały	-	1,51 %
5. Materiały do terapii	-	3,56 %
6. Wyposażenie	-	0,31 %
7. Energia, gaz, woda	-	3,99 %
8. Eksploatacja samochodu	-	2,99 %
9. Koszty treningu ekonomicznego	-	1,56 %
10. Szkolenia	-	0,10 %
11. Podróże służbowe	-	0,02 %
12. Wycieczki	-	0,35 %
13. Koszty ubezpieczenia uczestników	-	0,14 %
14. Koszty ubezpieczenia mienia warsztatu	-	0,59 %

Rozliczenie rocznego dochodu osiągniętego w 2019 roku ze sprzedaży produktów i usług wykonanych przez uczestników WTZ w ramach realizowanego programu terapii

Uzyskany dochód przeznaczony został, w porozumieniu z uczestnikami Warsztatu, na pokrycie wydatków związanych z integracją społeczną uczestników tej placówki.

Stan finansowy	Kwota całkowita w zł	Zadanie szczegółowe	Kwota w zł
Stan początkowy na dzień 01.01.2019	10.794,64		10.794,64
Dochód	19.479,00	Sprzedaż prac wykonanych w warsztacie	19.479,00
	21.031,72	Bilety do kina na film: „Planeta Singli 3” 20 lutego	395,96
		Zabawa karnawałowa 24 stycznia	5.891,00
		Tort okolicznościowy z okazji Jubileuszu 20 lat działalności WTZ	748,44
		Owoce na obchody Jubileuszu działalności WTZ	862,74
		Autorski pokaz baniek mydlanych podczas balu 24 stycznia	460,00
		Upominki dla uczestników terapii z okazji Jubileuszu 20 lat działalności	177,84
		Tort z okazji wernisazu w Ośrodku Kultury 8 lutego	469,85
		Bilety na mecz Lech Poznań – Jagiellonia Białystok 13 kwietnia	106,00
		Słodki poczęstunek na Śniadaniu Wielkanocnym 18 kwietnia	419,32
		Upominki dla uczestników terapii na Wielkanoc	480,48
		Bilety na mecz żużlowy w Gnieźnie 29 czerwca	250,00
		Bilety do kina na film „Król Lew” 19 lipca	480,01
		Lody dla uczestników terapii na letnim spacerze	140,01
		Inscenizacja spektaklu teatralnego w warsztacie 27 sierpnia	400,00
		Wycieczka do Warszawy 12 września	4.490,00
		Poczęstunek na wycieczce do Poznania 28 września na „Smaki Regionów”	51,75
		Bilety do teatru na spektakl „Królowa Śniegu” 23 listopada	722,00
	Inscenizacja spektaklu teatralnego w warsztacie 17 grudnia pt. „W poszukiwaniu św. Mikołaja”	380,00	

		Słodkie upominki na Boże Narodzenie	296,52
		Wieczera wigilijna dla uczestników w restauracji 23 grudnia	3.700,00
		Owoce na Wieczernę wigilijną 23 grudnia	109,80
Stan końcowy na dzień 31.12.2019	9.241,92		9.241,92

Uczestnicy WTZ

- **Liczba uczestników warsztatu: 48**
- Liczba uczestników w przedziale wiekowym:
  - 16-18 - 0
  - 19-20 - 1
  - 21-29 - 7
  - 30-39 - 27
  - 40-49 - 10
  - 50-59 - 3
  - Powyżej 60 - 0
- Liczba kobiet : 25 i mężczyzn: 23
- **Rodzaj niepełnosprawności uczestników WTZ według schorzenia wiodącego (liczba osób)**

Rodzaj niepełnosprawności	Liczba osób
Upośledzenie umysłowe	25
Choroby psychiczne	0
Uszkodzenie narządu ruchu	0
Uszkodzenie słuchu	0
Uszkodzenie wzroku	0
Neurologiczne	3
Niepełnosprawność sprzężona	18
Inne	2

- **Stopień niepełnosprawności (liczba osób)**

Stopień niepełnosprawności	Liczba osób
znaczny	23
umiarkowany	25
lekki	0

Liczba osób, które opuściły placówkę w 2019 roku: 1 osoba

Przyczyny opuszczenia warsztatu:

Jedna osoba opuściła warsztat z powodu zamiaru podjęcia prowadzenia własnej działalności gospodarczej. W miejsce osoby, która opuściła placówkę, Rada Programowa kwalifikowała do uczestnictwa w zajęciach rehabilitacyjnych nową osobę, spełniającą wymagania formalne.

Frekwencja uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Środzie Wielkopolskiej na zajęciach w poszczególnych miesiącach roku sprawozdawczego

L.p.	Miesiące	Frekwencja w %
1.	Styczeń	84,9
2.	Luty	83,0
3.	Marzec	80,1
4.	Kwiecień	88,4
5.	Maj	82,6
6.	Czerwiec	72,5
7.	Lipiec/Sierpień	82,1
8.	Wrzesień	87,2
9.	Październik	85,2
10.	Listopad	87,9
11.	Grudzień	86,2
Ogółem w całym roku 2019		83,6

Frekwencja uczestników w poszczególnych miesiącach podyktowana jest częstymi chorobami uczestników i hospitalizacjami, oraz załatwianiem spraw osobistych, kolidującymi nieraz z zajęciami w warsztacie.

Kadra WTZ

- Liczba osób zatrudnionych - 17 osób na umowę o pracę
- Liczba etatów - 13,75

Rodzaj i kierunek wykształcenia kadry WTZ:

STANOWISKO	WYMIAR ETATU	WYKSZTAŁCENIE
kierownik	1	Wyższe magisterskie, kierunki: socjologia i praca socjalna
psycholog	0,5	Wyższe magisterskie, z przygotowaniem klinicznym i pedagogicznym, studia podyplomowe z logopedii
instruktor terapii zajęciowej	1	Wyższe magisterskie, kierunek pedagogika specjalna
instruktor terapii zajęciowej	1	Wyższe magisterskie, kierunek pedagogika specjalna
instruktor terapii zajęciowej	1	Wyższe magisterskie, kierunek pedagogika
instruktor terapii zajęciowej	0,75	Wyższe inżynierskie, kierunek architektura krajobrazu, studia podyplomowe z hortiterapii
instruktor terapii zajęciowej	1	Wyższe magisterskie, kierunek pedagogika w specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza
instruktor terapii zajęciowej	1	Wyższe magisterskie, kierunek pedagogika specjalna o specjalności edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
instruktor terapii zajęciowej	0,75	Wyższe magisterskie, kierunek pedagogika o specjalności edukacja dorosłych i gerontologia oraz studia podyplomowe z oligofrenopedagogiki
instruktor terapii zajęciowej	1	Wyższe inżynierskie, kierunek informatyka, kurs dla terapeutów zajęciowych
instruktor terapii zajęciowej	1	Średnie ogólne, kurs dla terapeutów zajęciowych II stopnia
instruktor terapii zajęciowej	0,25	Wyższe magisterskie, kierunek socjologia

rehabilitant	0,5	Wyższe magisterskie, kierunek fizjoterapia
Referent	1	Studium nauczycielskie
Księgowa	1	Wyższe, kierunek administracja, Studia podyplomowe na kierunku rachunkowość
Kierowca	0,5	Średnie techniczne, technik rolnik
Kierowca	0,5	Zasadnicze zawodowe rolnicze Rolnik

Uczestnictwo pracowników WTZ w szkoleniach:

Stanowisko	Tytuł kursu/szkolenia	Termin	Dofinansowanie ze środków PFRON w zł
Psycholog	<i>OPIEKA, TERAPIA, EDUKACJA- Wykłady IX Konferencji poświęconej podmiotowości osób z wieloraką niepełnosprawnością</i>	29.11.2019 r.	Nie
Psycholog	<i>Konferencja metodyczna dla nauczycieli i specjalistów pracujących z osobami w spektrum autyzmu</i>	15.10.2019 r.	Nie
Psycholog	<i>Wykorzystanie ADOS-2 w diagnostyce klinicznej</i>	24-26.06. 2019 r.	Nie
Psycholog	<i>Autyzm-standardy diagnozy zaburzeń ze spektrum autyzmu. Problemy i wyzwania.</i>	11-12.06.2019 r.	Nie
Psycholog	<i>Szkolenie –budowanie strategii pracy z dzieckiem przejawiającym zaburzenia zachowania</i>	5-6.04.2019 r.	Nie
Kierownik	<i>Konferencja naukowa „Innowacje w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych”</i>	28.03.2019 r.	Nie
Instruktorzy Terapii Zajęciowej-4osoby	<i>Terapia zajęciowa - bank pomysłów z elementami treningu umiejętności społecznych. Trudne przypadki w terapii zajęciowej</i>	28.06.2019 r.	Nie
Kierownik	<i>Powiatowy system pomocy społecznej - wiele wymiarów współpracy na przestrzeni 20 lat działalności PCPR w Środzie Wlkp.</i>	19.11.2019 r.	Nie

Realizacja zadań rehabilitacji społecznej i zawodowej

- **Warsztat Terapii Zajęciowej w Środzie Wielkopolskiej jest placówką pobytu dziennego**, czynną od poniedziałku do piątku w godz. 7.00 – 15.00.
Zajęcia z uczestnikami terapii prowadzone były w godzinach: 7.00 – 15.00
- **Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej odbywała się w grupach sześciuosobowych w pracowniach terapeutycznych:**
  - poligraficzno-introligatorskiej,
  - kulinarno-artystycznej,
  - rękodzieła,
  - krawiecko-tekstilnej,
  - plastycznej,
  - gospodarstwa domowego,
  - stolarsko-ślusarskiej,
  - komputerowo-plastycznej

zgodnie z Planem Działalności Warsztatu i programami poszczególnych pracowni.

- **Każdy z uczestników realizuje indywidualny program rehabilitacji**, który jest tworzony i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, wywiadu z osobami sprawującymi opiekę nad uczestnikiem, obserwacji, przygotowanej diagnozy, działań i zachowań w warsztacie.
- Program jest realizowany w pracowni wiodącej i innych pracowniach według indywidualnych potrzeb.
- Prowadzone jest także wsparcie psychologiczne i terapia psychologiczna oraz rehabilitacja lecznicza.
- Dużą wagę przywiązuje się do umiejętności zdrowego i aktywnego wypoczynku.
- W programie terapeutycznym warsztatu przewidziane jest także prowadzenie zajęć poza godzinami pracy i siedzibą warsztatu.
- Realizowane w wtz indywidualne programy rehabilitacji są autorskimi programami tej placówki. Zostały one podzielone na działy:
  - formy rehabilitacji
  - zakres rehabilitacji,
  - metody i zakres nauki umiejętności, wykonywania czynności życia codziennego, zaradności osobistej, psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy,
  - formy współpracy z rodziną lub opiekunami,
  - planowane efekty rehabilitacji,
  - osoby odpowiedzialne za realizację programu.
- Programy są okresowo oceniane, modyfikowane i dostosowywane do aktualnych potrzeb i możliwości uczestnika.
- Rada Programowa warsztatu dokonuje oceny postępów w rehabilitacji każdego uczestnika co pół roku. Są to oceny punktowe. Dodatkowo na koniec roku kalendarzowego rada Programowa dokonuje oceny realizacji ipr- u każdego uczestnika.
- Punktowa ocena postępów uczestnika przeprowadzana jest według autorskiego kwestionariusza opracowanego i przyjętego przez Radę Programową WTZ w Środzie

Wielkopolskiej. Działania te dotyczą rehabilitacji ogólnej i zawodowej. Ich celem jest kompleksowa ocena dynamiki postępów uczestnika warsztatu. Stanowią one podstawę do konstruowania doskonalszych indywidualnych programów rehabilitacji.

- Ocena półroczna przeprowadzona została w lipcu, a roczna w grudniu.

Rodzaj prowadzonych zajęć obowiązkowych

Ogólne usprawnianie, formy zajęć:

- terapia grupowa i indywidualna,
- arteterapia,
- zajęcia artystyczne,
- wyjścia do kina,
- dyskoteki, imprezy okolicznościowe,
- psychoterapia i wsparcie psychologiczne,
- kinezyterapia,
- terapia przez kontakt z przyrodą, spacerowanie,
- zajęcia rekreacyjne,
- konkursy.

Rozwijanie umiejętności życia codziennego, formy zajęć:

- trening w zakresie czynności życia codziennego,
- ćwiczenia w zakresie samoobsługi i higieny osobistej,
- trening w zakresie dbałości o wygląd zewnętrzny,
- zajęcia z gospodarstwa domowego: higieniczne i estetyczne przyrządzanie posiłków, prace porządkowe w domu, obsługa urządzeń technicznych i audio-wizualnych,
- trening ekonomiczny,
- umiejętność odpowiedniego zachowania się, zasady savoir vivre.

Przygotowanie do życia w środowisku społecznym, formy zajęć:

- trening umiejętności interpersonalnych,
- trening wiedzy o sobie samym,
- trening asertywności,
- trening rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach międzyludzkich,
- trening mediacji i negocjacji,
- ćwiczenia umiejętności komunikacyjnych,
- ćwiczenia umiejętności komunikowania się poprzez Internet,
- ćwiczenia aktywności w sytuacjach społecznych,
- ćwiczenia z orientacji przestrzennej,
- ćwiczenia w pełnieniu roli uczestnika WTZ, domownika, klienta, obywatela i pracownika.

Rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy, formy zajęć:

- trening przygotowania do podjęcia pracy,
- trening umiejętności pracy w zespole i współodpowiedzialności za wykonywane zadanie,
- rozwijanie motywacji i tempa pracy,
- podnoszenie sprawności ruchowej i manualnej,
- ćwiczenia koncentracji i pamięci,
- ćwiczenia wytrwałości i odpowiedzialności, doprowadzania powierzonego zadania do końca,
- ćwiczenia w zakresie dokładności pracy oraz przestrzegania dyscypliny pracy,
- ćwiczenia w zakresie samodzielnego planowania, kontrolowania i wykonywania zadania.

Rozwijanie umiejętności zawodowych, formy zajęć:

- stosowanie technik komputerowych i multimedialnych, w tym stosowanie specjalistycznych programów użytkowych i Internetu,
- zajęcia krawieckie, hafciarskie i tkackie,
- zajęcia z rękodzieła artystycznego,
- zajęcia plastyczne,
- zajęcia stolarskie i ślusarskie,
- zajęcia gastronomiczne i kuchenne,
- zajęcia poligraficzne i introligatorskie,
- praktyki zawodowe,
- kursy zawodowe.

Rozwijanie innych umiejętności przy zastosowaniu różnych technik terapii, formy zajęć:

- ćwiczenia rozwijania wrażliwości słuchowej,
- ćwiczenia percepcji wzrokowej,
- ćwiczenia mowy i dykcji,
- ćwiczenia wyobraźni,
- ćwiczenia orientacji kierunkowej i przestrzennej,
- ćwiczenia umiejętności poznawania, nazywania i odzwierciedlania uczuć.

Metody pracy

- Słowne
  - Dostarczanie wiadomości
  - Rozmowa
  - Pogadanka
  - Dyskusja
  - Opowiadanie
  - Opis
  - Instrukcje
- Praktyczne
  - Samodzielnych doświadczeń

- Zadań stawianych przez instruktora
- Ćwiczeń
- Realizacji zadań wytwórczych
- Odtwarzanie
- Oglądowe
  - Pokazu i obserwacji
  - Przykładu
  - Bezpośredniego odbioru
- Waloryzacyjne
- Objaśniająco – pogładowe
  - Pokaz
  - Lektura
  - Audycje radiowe i telewizyjne
- Samodzielnego dochodzenia do wiedzy
  - Problemowa
  - Inscenizacji
  - Sytuacyjna
  - Symulacyjna
- Programowane
  - Z użyciem komputera i Internetu
- Weryfikujące
  - Analiza tworzonych prac

Trening umiejętności zachowań społecznych:

- trening podstawowych umiejętności komunikacji społecznej,
- trening w zakresie dbałości o wygląd zewnętrzny i higieny osobistej,
- trening w zakresie umiejętności kulinarnych i zdrowego żywienia,
- trening rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach międzyludzkich.

Projekty z udziałem uczestników WTZ szczególnie aktywizujące ich zawodowo i społecznie

W roku 2019 kontynuowane były działania realizowane w projekcie pn. „Integracja i aktywizacja społeczno – zawodowa osób z niepełnosprawnościami w powiecie średzkim”. Był on skierowany dla 25 osób z niepełnosprawnościami, w tym dla 20 uczestników warsztatu. Rozpoczął się w lipcu 2017 roku, a zakończył w maju 2019r. Wszyscy uczestnicy projektu otrzymali w nim kompleksowe wsparcie polegające na skorzystaniu z usług w zakresie aktywizacji społecznej, edukacyjnej, zdrowotnej i zawodowej zgodnie z ich zdiagnozowanymi potrzebami. Każdy uczestnik zrealizował w nim Program Działań Indywidualnych, który uwzględniał Indywidualny Plan Działania (IPD) w zakresie aktywizacji zawodowej. Zakres udzielanego wsparcia dostosowany został do indywidualnych potrzeb i możliwości uczestników i obejmował działania w zakresie poprawy funkcjonowania społecznego i zawodowego: treningi umiejętności i kompetencji społecznych, terapię psychospołeczną, poradnictwo zawodowe, szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, warsztaty/kursy podwyższające umiejętności/kompetencje lub kwalifikacje zawodowe,

praktyki i staże zawodowe. Realizacja projektu przyczyniła się do podniesienia umiejętności i kompetencji społecznych i zawodowych uczestników projektu, co zwiększyło ich szanse na rynku pracy.

Drugim projektem, w którym brali udział uczestnicy warsztatu jest projekt pn. „W SOS-działamy wspólnie”. Jego celem jest reintegracja społeczna i zawodowa. Projekt skierowany jest do 30 osób, w tym 25 osób z niepełnosprawnością. Od czerwca 2019 roku, kiedy się rozpoczął uczestniczy w nim 13 podopiecznych wtz. Uczestnicy projektu otrzymają kompleksowe wsparcie polegające na skorzystaniu z usług w zakresie aktywizacji społecznej, edukacyjnej, zdrowotnej i zawodowej.

W ramach realizacji zadań projektu zaplanowano następujące działania:

1) Aktywizacja zawodowa

- Opracowanie Indywidualnej Ścieżki Reintegracji dla każdego uczestnika
- Indywidualne poradnictwo zawodowe - 2h dla każdego uczestnika
- Grupowe poradnictwo zawodowe w grupach 6osobowych w wymiarze 5 spotkań po 4h każde

2) Aktywizacja edukacyjna

- Kurs zawodowy dla 30 uczestników projektu w wymiarze ok 150 – 180h szkoleniowych
- Staże zawodowe dla 20 uczestników projektu

3) Aktywizacja zdrowotna

- Terapia psychospołeczna w formie wsparcia indywidualnego – dla każdego uczestnika 3h wsparcia indywidualnego przez cały okres trwania projektu
- Terapia psychospołeczna grupowa (6 osób w grupie) – 4 spotkania x 4h

4) Aktywizacja społeczna

- Treningi podnoszące umiejętności i kompetencje społeczne
  - wsparcie indywidualne dla każdego 2h w miesiącu
  - grupowe w grupach 6 osobowych – 1 spotkanie x 4h w miesiącu
- Grupa wsparcia w grupach 15 osobowych, spotkania 1raz w miesiącu x 4h
- Objęcie wsparciem Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej 5 uczestników projektu.

Udział w powyższych działaniach zakłada następujące cele szczegółowe oraz ich efekty:

b) Aktywizacja zawodowa – nabycie umiejętności i kompetencji zawodowych, które umożliwią zmianę sytuacji na rynku pracy z biernej na aktywną.

c) Aktywizacja edukacyjna – podniesienie kwalifikacji zawodowych przez ukończenie kursu zawodowego

d) Aktywizacja zdrowotna – poprawa funkcjonowania psychospołecznego

e) Aktywizacja społeczna – odbudowanie, umocnienie uczestniczenia w życiu społecznym oraz pełnienia ról społecznych.

Projekt potrwa do 28.02.2021r.

Informacja o liczbie uczestników, którzy poczynili postępy w zakresie zaradności osobistej i samodzielności, rehabilitacji społecznej i rehabilitacji zawodowej

Rada Programowa WTZ podsumowując działalność Warsztatu w 2019 roku dokonała rocznej oceny postępów 48 uczestników. Ocena dotyczyła zarówno efektów prowadzonej rehabilitacji zawodowej, jak i rehabilitacji ogólnej. Dokonując jej uwzględniono 126 szczegółowych kategorii mieszczących się w zakresie zaradności osobistej i samodzielności, rehabilitacji społecznej oraz zawodowej.

Z analizy ocen wynika, że postępy zaobserwowano u 40 osób. Wśród podopiecznych WTZ są zarówno tacy, u których postęp nastąpił w zakresie pojedynczych umiejętności, jak i osoby, które poprawiły swe funkcjonowanie w wielu sferach (największy progres u jednej osoby zanotowano w obrębie 22 czynników).

Kategoria ogólna	Liczba osób, które poczyniły postępy
Zaradność osobista i samodzielność	30
Rehabilitacja społeczna	11
Rehabilitacja zawodowa	31

W kategorii *zaradność osobista i samodzielność* zanotowano postępy u 30 osób. Brano tu pod uwagę między innymi frekwencję na zajęciach, umiejętność samodzielnego poruszania się w terenie, w tym także korzystanie z komunikacji miejskiej, orientację w zasadach życia codziennego, znajomość elementarnych zasad życia społecznego. Największe pozytywne zmiany zaobserwowano w zakresie wzrostu frekwencji na zajęciach (17 osób). Wielu uczestników potrafi też coraz efektywniej wykorzystywać komunikację miejską (8 osób).

Zaradność osobista i samodzielność	Liczba osób, które poczyniły postępy
Ogólny stan zdrowia (w tym m.in.: frekwencja)	19
Higiena osobista	2
Czynności życia codziennego i ogólna zaradność	16
Sprawność motoryczna	2
Dojrzałość i umiejętności zawodowe	10
Sfera intelektualna	2

Drugą kategorię dotyczącą umiejętności składających się na *rehabilitację społeczną*, podzielono na dwie sfery: społeczną i emocjonalno-motywacyjną.

W sferze społecznej uwzględniono między innymi umiejętność harmonijnego współżycia w grupie (postęp u 4 osób), umiejętność dzielenia się i niesienia pomocy (postęp u 2 osób), a także współpracę z opiekunem grupy (postęp u 2 osób). Ogólnie w tej sferze zanotowano postęp u 9 osób. U 3 uczestników zaobserwowano progres w zakresie sfery emocjonalno-motywacyjnej; dotyczy on aktywności podczas zajęć, zdolności do rozwiązywania własnych problemów oraz równowagi emocjonalnej.

Rehabilitacja społeczna	Liczba osób, które poczyniły postępy
Sfera społeczna	9
Sfera emocjonalno-motywacyjna	3

Trzecia kategoria – *rehabilitacja zawodowa* – ma bardzo szeroki zakres. Oceniając efekty rehabilitacji brano tu pod uwagę samowystarczalność, posiadane przez uczestników zasoby, prezentowaną przez nich postawę zawodową, tempo pracy, akceptację współpracowników, stosunek do opiekuna pracy oraz wrażenie ogólne. W tej kategorii postępy zaobserwowano u 31 osób.

Zauważono, że 8 osób pracuje wytrwale, doprowadzając rozpoczętą pracę do końca, 6 osób potrafi w swoim działaniu wykorzystywać nabyte wcześniej umiejętności, u 5 uczestników zauważono progres w zakresie współpracy z kolegami oraz instruktorami. Doceniono także pozytywne nastawienie do pracy, zdolność zarówno proszenia o pomoc, jak i jej udzielania, dystansowanie się wobec nieporozumień i konfliktów.

Rehabilitacja zawodowa	Liczba osób, które poczyniły postępy
Samowystarczalność	4
Zasoby	10
Postawa zawodowa	16
Tempo pracy	7
Motoryka	4
Akceptacja współpracowników	16
Stosunek do opiekuna pracy	7
Wrażenie ogólne	3

Postępy poczynione przez większość uczestników są efektem codziennej, systematycznej pracy. Analizując je należy pamiętać o różnicach indywidualnych pomiędzy podopiecznymi, odnosząc ocenę do ich osobistych predyspozycji i możliwości, zarówno w sferze intelektualnej, jak i fizycznej oraz emocjonalno-społecznej.

Informacja o decyzjach podjętych przez Radę Programową w stosunku do uczestników warsztatu, wobec których Rada Programowa dokonała oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji

- W roku sprawozdawczym Rada Programowa WTZ dokonała kompleksowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji dla 11. osób, które były uczestnikami warsztatu przez cały okres 3 lat oraz dokonała jednej pierwszej kompleksowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji dla nowo przyjętego uczestnika, nie wcześniej niż przed upływem 3 miesięcy i nie później niż po upływie 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia terapii w warsztacie.
Zgodnie z Ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 511, art. 10a, ust.5 z późniejszymi zmianami), decyzją Rady Programowej 12. osobom przedłużono uczestnictwo w warsztacie ze względu na pozytywne rokowania co do przyszłych postępów w rehabilitacji, umożliwiających podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na rynku pracy.
- W systemie półrocznym (lipiec, grudzień) Rada programowa dokonała oceny postępów każdego z uczestników warsztatu na podstawie Indywidualnego Arkusza Oceny Postępów w Rehabilitacji
- Podjęto decyzję o skreśleniu 1 uczestnika oraz jednocześnie zaproponowano 1 osobę na jej miejsce
- Poza tym Rada Programowa w ramach rocznej oceny indywidualnych programów rehabilitacji zanalizowała sposób i zasadność prowadzenia treningu ekonomicznego dla poszczególnych uczestników WTZ. Ustalono, że w roku 2019 treningowi podlegać

będzie 42. uczestników terapii, a kwotą bazową wypłaty środków finansowych w ramach prowadzonego treningu będzie kwota 40,00 zł.

Charakterystyka zajęć w Salach Ogólnego Usprawniania – rehabilitacja lecznicza

Zajęcia usprawniające w Sali Ogólnego Usprawniania odbywały się 5 dni w tygodniu, z czego 3 dni w obiekcie na ul. Kościuszki a 2 w obiekcie na ul. Harcerskiej. Zajęcia odbywały się według ustalonego planu tygodniowego. Każdy uczestnik miał ćwiczenia 1-2 x w tygodniu w grupach 3 - 4 osobowych bez podziału na płeć czy dysfunkcje narządu ruchu. Natomiast w dalszym ciągu rodzaj ćwiczeń, ich częstotliwość uzależnione były od wskazań lekarskich, możliwości psychomotorycznych, uwzględniały wiek i zainteresowania. Cele i zadania usprawniania ruchowego ujęte zostały w indywidualnych programach terapii, a realizowane były przy pomocy różnych form, środków i pomocy terapeutycznych.

Zajęcia ruchowe odbywały się w sali lub przy sprzyjających warunkach atmosferycznych w terenie. Wykorzystywano dostępne przybory i przyrządy m.in.: piłki, szarfy, laski gimnastyczne, woreczki, hoola-hop, ringo, skakanki, rowery stacjonarne, orbitrek, bieżnię, stepper, materace, sprzęt do ćwiczeń oporowych: hantle, mankiety, taśmy, a także system ciężarkowo – bloczkowy.

W rehabilitacji osób niepełnosprawnością intelektualną główną rolę odgrywa indywidualizowanie, stopniowanie trudności oraz urozmaicanie poprzez wprowadzanie różnych form ruchu. Zatem obok systematycznych ćwiczeń prowadzone były również zajęcia rekreacyjne, zabawy i gry ruchowe.

Głównym celem w rehabilitacji ruchowej było korygowanie nieprawidłowości rozwojowych, rozwijanie zdolności psychoruchowych i psychomotorycznych, rozwijanie funkcji poznawczych i zainteresowań uczestników, a także trening umiejętności samoobsługi i lokomocji. Stosowane były:

- ćwiczenia oddechowe
- ćwiczenia koordynacji nerwowo – mięśniowej
- ćwiczenia równoważne
- ćwiczenia rozluźniające (obniżanie patologicznego napięcia mięśniowego)
- ćwiczenia rozciągające (stretching, autoredresja)
- ćwiczenia aerobowe, rytmizujące przy muzyce
- ćwiczenia przeciwdziałające powstawaniu i korygujące wady postawy ciała (elongacyjne, antygravitacyjne)
- ćwiczenia manualne (kostka, tablica)
- ćwiczenia bierne, czynno – bierne, czynne wolne, czynne z przyborami, czynne na przyrządach, czynne z oporem, czynne w odciążeniu
- ćwiczenia samowspomagane

W terapii uczestników WTZ ważne miejsce odgrywało też prowadzenie treningów higienicznych i samoobsługi. Podopieczni do zajęć przebiegają się w odpowiedni strój sportowy, po zajęciach korzystają z łazienki. Jednym z elementów postępowania rehabilitacyjnego jest przeciwdziałanie nadwadze poprzez intensywne ćwiczenia, kontrolę masy ciała, pogadanki na temat niekorzystnych skutków otyłości. Maksymalne uaktywnienie podopiecznych jest realizowane także poprzez zajęcia rekreacyjne i sportowe.

Podnosząc swoje kompetencje zawodowe rehabilitant wziął udział w szkoleniu pt. „Badanie i fizjoterapia funkcjonalna w urazach stawu kolanowego”.

Działalność gabinetu psychologicznego w warsztacie

Działania podejmowane w ramach działalności gabinetu psychologicznego w 2019 roku adresowane były do uczestników WTZ, ich rodziców i opiekunów oraz instruktorów terapii zajęciowej.

Do maja 2019 roku kontynuowany był (rozpoczęty w 2018 roku) projekt „Integracja i aktywizacja społeczno-zawodowa osób z niepełnosprawnościami w powiecie średzkim” w związku z czym szczególnym wsparciem psychologicznym otoczona była grupa 20 jego uczestników. Zajęcia odbywały się w formie indywidualnej i miały charakter terapii psychospołecznej. Zgodnie z założeniami projektu celem prowadzonych spotkań była pomoc uczestnikom w pokonywaniu barier psychicznych utrudniających im optymalne funkcjonowanie społeczne i zawodowe. W trakcie zajęć budowano efektywne strategie radzenia sobie z napotykanymi trudnościami, rozwijano kompetencje interpersonalne, zdolność regulacji emocji, udzielano wsparcia w trudnych sytuacjach osobistych, rodzinnych, stymulowano też rozwój funkcji poznawczych i wykonawczych.

Dla wszystkich uczestników WTZ prowadzono konsultacje indywidualne, zgodnie ze zgłaszanymi przez nich lub zauważanymi przez specjalistów oraz instruktorów terapii zajęciowej problemami. Dotyczyły one głównie relacji międzyludzkich, spraw osobistych związanych z sytuacją rodzinną, z trudnymi sytuacjami życiowymi (choroba, problemy rodzinne, problemy w związkach, próby usamodzielniania się). Psycholog prowadził mediacje w sytuacjach konfliktowych, interweniował w sytuacjach kryzysowych.

W ramach działalności diagnostycznej psycholog prowadził badania możliwości intelektualnych uczestników dla celów orzecznich, głównie na potrzeby Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz dla celów medycznych.

Ocenie aktualnego funkcjonowania uczestników zarówno w aspekcie poznawczym, jak i społeczno-emocjonalnym służyły zajęcia obserwacyjno-diagnostyczne prowadzone podczas terapii zajęciowej w ramach poszczególnych pracowni, doraźne zastępstwa spowodowane nieobecnością instruktorów oraz wyjścia poza teren Warsztatu realizowane w trakcie treningu społecznego i ekonomicznego.

Wsparciem psychologicznym objęto też, zgodnie ze zgłaszanymi oraz zauważanymi potrzebami, rodziców oraz opiekunów osób z niepełnosprawnością. Tematyka prowadzonych rozmów dotyczyła przede wszystkim obaw opiekunów o przyszłość ich dorosłych dzieci, problemów rodzinnych, troski o zdrowie psychiczne i somatyczne. Rozmowy prowadzone były zarówno w kontakcie osobistym, jak i telefoniczne, często odbywały się też w obecności podopiecznych i miały charakter mediacji.

Działania kierowane do instruktorów terapii zajęciowej obejmowały bieżące doradztwo w sytuacjach problemowych, konsultacje dotyczące planowania i realizacji pracy terapeutycznej, oceny funkcjonowania uczestników, prowadzonej dokumentacji, a także wsparcia osobistego.

Psycholog brał udział w posiedzeniach Rady Programowej, uczestniczył w bieżących wydarzeniach w Warsztacie (wyjazdy, wyjścia do placówek kulturalnych, imprezy okolicznościowe), współpracował z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczestników (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PCPR, asystent osoby z niepełnosprawnością).

W roku 2019 psycholog brał udział w następujących formach doskonalenia zawodowego:

- Konferencja - Autyzm w domu i w szkole

- Konferencja - Podstawowe trudności związane z interpretacją testów do badania dzieci i młodzieży.
- Szkolenie - Budowanie strategii pracy z dzieckiem przejawiającym zaburzenia zachowania
- Szkolenie - Autyzm – standardy diagnozy zaburzeń ze spektrum autyzmu. Problemy i wyzwania.
- Szkolenie – ADOS-2 (uprawnienia diagnostyczne)

Rodzaj organizowanych dodatkowych zajęć dla uczestników Warsztatu

- Imprezy kulturalne, w których wzięli udział uczestnicy:
  - 20 lutego – wyjście do kina na film „Planeta Singli 3”
  - 19 lipca – wyjście do kina na film „Król Lew”
  - 16 września – udział w Wielkopolskiej Gali XVII edycji Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego Sztuka Osób niepełnosprawnych pt.: „Podróże moich marzeń”
  - 10 października – udział w wernisażu wystawy „Nasz Tajemniczy Ogród” w Galerii Miejskiej w Środzie Wlkp.
  - 23 listopada – wyjazd do Teatru im. A. Fredry do Gniezna na spektakl „Królowa Śniegu”
- Wycieczki, warsztaty, spotkania wyjazdowe i turnusy, w których wzięli udział uczestnicy:
  - 30 marca – udział w festynie naukowym organizowanym przez Szkołę Podstawową nr 3 w Środzie Wielkopolskiej
  - 13 kwietnia – wycieczka do Poznania na mecz piłki nożnej Lech Poznań – Jagiellonia Białystok
  - 15 maja – wyjazd do Poznania na promocję książki Katarzyny Dowbor „Apetyt na życie”
  - 29 czerwca – wyjazd do Gniezna na zawody żużlowe
  - 12 września – wycieczka do Warszawy
  - 26 września – plener malarski na terenie Ośrodka Kultury w Środzie Wlkp.- wykonywanie murali o tematyce narodowościowej pod kierunkiem Pana Przemysława Zalesińskiego
  - 28 września – wyjazd do Poznania na targi „Smaki Regionów”
- Bale, zabawy, wieczorki, imprezy okolicznościowe i spotkania integracyjne:
  - 14 lutego – Bal Walentynkowy we Wrześni
  - 14 lutego – wyjście do kawiarni w Środzie Wlkp.
  - 19 lutego – „Kabaret na Skarpie” w Gozdowie
  - 8 marca – obchody Dnia Kobiet w warsztacie
  - 16 marca – udział w VI Ogólnopolskim Turnieju Tańca Towarzyskiego w Środzie Wlkp.

- 19 marca – udział w widowisku piosenki anglo i niemieckojęzycznej w Szkole Podstawowej nr 2 w Środzie Wlkp.
  - 8 kwietnia – wizyta dzieci z Niepublicznego Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi „Kasztanowy ogród”
  - 18 kwietnia – śniadanie wielkanocne w warsztacie
  - 3 czerwca – udział w kiermaszu „Wietrzenie szafy” na Starym rynku w Środzie w ramach Sejmików Średzkich
  - 8 czerwca – wyjście na Ogólnopolski Turniej Tańca Nowoczesnego „Taneczna Środa” do Hali Sportowej przy Szkole Podstawowej nr 3 w Środzie Wlkp.
  - 12 czerwca – udział w imprezie sportowo-rekreacyjnej „Zwycięzać mimo wszystko” w gospodarstwie agroturystycznym Łupice
  - 13 czerwca – udział w pikniku integracyjno-rekreacyjnym w Ośrodku Sportowo Rekreacyjnym „U Kazia” w Czeszewie
  - 17 lipca – piknik integracyjny dla społeczności wtz, pogadanka z policjantami o bezpieczeństwie przed wakacjami
  - 27 sierpnia – występ artystów sceny krakowskiej w przedstawieniu „Piosenka jest dobra na wszystko”
  - 27 sierpnia – udział w pikniku integracyjnym w Chromcu
  - 31 sierpnia – udział w festynie rekreacyjnym „Razem szczęśliwi” w Rakowni
  - 15 września – udział w „Psim pikniku” nad Jezioro średzkim organizowanym przez towarzystwo Opieki nad Zwierzętami. Prowadzenie warsztatów tematycznych.
  - 3 października – obchody Dnia chłopca w warsztacie
  - 21 listopada – integracyjne spotkanie osób niepełnosprawnych „Razem Łatwiej” w Pyzdrach
  - 30 listopada – zabawa andrzejkowa w warsztacie
  - 1 grudnia – sprzedaż prac na kiermaszu w Zespole Szkół w Tulcach
  - 6 grudnia – Mikołajki w wtz. Wspólne ubieranie choinki, ozdabianie pierników.
  - 15 grudnia – sprzedaż prac na Jarmarku Bożonarodzeniowym w Środzie Wielkopolskiej
  - 19 grudnia – występ aktorów sceny krakowskiej w przedstawieniu „W poszukiwaniu św. Mikołaja”
  - 20 grudnia – wizyta w warsztacie dzieci z Niepublicznej Szkoły Specjalnej w Środzie Wielkopolskiej
  - 23 grudnia – spotkanie oplatkowe dla społeczności warsztatu
- Udział w konkursach i prezentacjach o charakterze miejskim, regionalnym i ogólnopolskim:
    - 27 czerwca – XVI Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych w Jarocinie
    - Lipiec – XVII regionalna edycja Konkursu Plastycznego „Sztuka Osób Niepełnosprawnych” organizowana przez PFRON
  - Organizowane przez Warsztat działania na rzecz osób niepełnosprawnych o charakterze miejskim, regionalnym i ogólnopolskim:

- 24 stycznia – Organizacja Balu Karnawałowego z udziałem uczestników z Warsztatów Terapii Zajęciowej z Czeszewa, Jarocina, Gniezna, Rudy Komorskiej, Wrześni, Środowiskowych Domów Samopomocy ze Środy Wielkopolskiej, Chromca i Gozdowa.
- 8 lutego – otwarcie wernisażu portretów uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Ośrodku Kultury w Środzie Wielkopolskiej
- 21 marca – organizacja marszu z okazji Światowego Dania Zespołu Downa ulicami Środy Wielkopolskiej
- 29 listopada – otwarcie wystawy uczestników wtz w Galerii Miejskiej w Środzie Wielkopolskiej

Trening ekonomiczny i instrumenty motywacyjne

- W WTZ uczestnicy odbywają trening ekonomiczny w formie bezgotówkowej i gotówkowej.
- Uczestnicy otrzymują w ramach treningu ekonomicznego środki finansowe wypłacane zgodnie z obowiązującym w placówce *Regulaminem Organizacyjnym*.
- Wysokość środków finansowych na trening ekonomiczny otrzymywanych przez uczestnika ustala się w zależności od:
  - a) systematyczności i zaangażowania w realizację indywidualnego programu rehabilitacji,
  - b) przestrzegania obowiązującego porządku w Warsztacie,
  - c) prawidłowego stosunku do pracowników i uczestników Warsztatu,
  - d) zdyscyplinowania,
  - e) frekwencji.
- Podstawą do wyliczenia kwoty środków finansowych wypłaconych każdemu uczestnikowi w ramach treningu ekonomicznego w danym miesiącu są:
  - a) prowadzone w pracowniach listy obecności uczestników, w których instruktorzy terapii zajęciowej na bieżąco odnotowują obecności i nieobecności uczestników (obliczają procentową wartość frekwencji); nieobecność spowodowana brakiem dowozu nie będzie brana pod uwagę przy przyznawaniu środków finansowych na trening ekonomiczny;
  - b) lista umotywowania przyznania środków finansowych na trening ekonomiczny.
- Dla każdego uczestnika prowadzona jest indywidualna ewidencja rozliczeń finansowych w treningu ekonomicznym. Podstawą rozliczenia wydatkowanych środków jest faktura lub paragon.
- Głównym przeznaczeniem środków finansowych z treningu ekonomicznego przez uczestników warsztatu to realizacja ich potrzeb terapeutycznych i socjalnych.

Stosowane przez WTZ metody nagradzania uczestników za zaangażowanie, aktywność i osiągnięcia w realizacji indywidualnego programu rehabilitacji:

- pochwały,
- wyróżnienia,
- dyplomy,
- nagrody rzeczowe (w konkursach),

- wyjazdy i wyjścia dla wyróżnionych uczestników na imprezy kulturalne i integracyjne.

Ocena kontaktów uczestników z pracownikami Warsztatu

Kontakty oparte są na wzajemnym szacunku, zrozumieniu i akceptacji. Przebiegają one w życzliwej, koleżeńskej i przyjacielskiej atmosferze, co stwarza uczestnikom poczucie bezpieczeństwa. Ułatwia to również aktywną współpracę w procesie terapii oraz zwiększa zainteresowanie uczestników efektami rehabilitacji i ich zaangażowanie w działalność WTZ. Kontakty odnotowywane są na bieżąco przez instruktorów terapii zajęciowej w dzienniku zajęć na karcie obserwacji z uwzględnieniem kontaktów z rodzicami. Ich ocena dokonywana jest w formie pisemnej podczas oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji każdego uczestnika na koniec roku kalendarzowego.

Prowadzona w warsztacie dokumentacja merytoryczna

- Regulamin Organizacyjny Warsztatu,
- Plan Działalności Warsztatu,
- Dziennik Pracy poszczególnych pracowni w warsztacie,
- Dokumentacja, stanowiąca podstawę do zakwalifikowania osoby niepełnosprawnej do uczestnictwa w warsztacie,
- Karty informacyjne uczestników warsztatu,
- indywidualne programy rehabilitacji uczestników,
- Punktowe oceny postępów w rehabilitacji zawodowej i ogólnej,
- Okresowe i kompleksowe oceny realizacji indywidualnych programów rehabilitacji
- Protokoły Rady Programowej Warsztatu.

Działalność Rady Programowej WTZ

- Rada Programowa WTZ została powołana Zarządzeniem nr 1/99 Kierownika WTZ w Środzie Wielkopolskiej z dnia 04.01.1999 r.
- **Radę tworzą następujący pracownicy warsztatu:**
  - kierownik,
  - instruktorzy terapii zajęciowej,
  - rehabilitant,
  - psycholog.

Przewodniczącym Rady Programowej jest Kierownik Warsztatu.

- **Zadania Rady Programowej:**

- Kwalifikowanie nowych uczestników warsztatu.
- Przygotowywanie rocznych indywidualnych programów rehabilitacji dla uczestników warsztatu.
- Co najmniej raz w roku dokonywanie okresowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji .
- Co trzy lata dokonywanie kompleksowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji.
- Ustalanie składów osobowych poszczególnych grup terapeutycznych.

- Określanie zasad dysponowania środkami finansowymi związanymi z treningiem ekonomicznym oraz ich przeznaczenia dla każdego uczestnika.
  - Podejmowanie decyzji o skreśleniu uczestników z listy warsztatu.
- **Posiedzenia Rady Programowej:**

Posiedzenia Rady Programowej WTZ odbywają się systematycznie i są udokumentowane w formie protokołów. W roku sprawozdawczym Rada Programowa odbyła 11 posiedzeń.

Współpraca z rodzinami lub opiekunami uczestników

- **Formy kontaktów i współpraca z rodzinami uczestników:**
  - Indywidualne rozmowy.
  - Rozmowy telefoniczne i korespondencja.
  - Wizyty w domu rodzinnym uczestników.
  - Spotkania z Radą Programową Warsztatu.
  - Uczestnictwo w imprezach okolicznościowych organizowanych przez Warsztat.
  - Pomoc w rozwiązywaniu codziennych problemów życiowych.
  - Spotkania rodziców z psychologiem i kierownikiem.
- **Rodzaje pomocy świadczonej rodzinom uczestników:**
  - Pomoc w rozwiązywaniu spraw dotyczących zdrowia uczestników warsztatu i zmniejszających skutki ich niepełnosprawności.
  - Pomoc przy rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny.
  - Udzielanie informacji o możliwościach otrzymania pomocy finansowej ze środków PFRON w ramach programów celowych i zadań zleconych samorządom terytorialnym oraz pomoc w przygotowaniu stosowych wniosków (np.: w likwidacji barier w komunikowaniu się, architektonicznych, turnusów rehabilitacyjnych, itp.).
  - Udzielanie informacji o przysługujących prawach.
- **Uczestnictwo rodziców i opiekunów uczestników w życiu Warsztatu:**
  - Współpraca w pracach Rady Programowej.
  - Współorganizowanie i uczestnictwo w imprezach okolicznościowych, wycieczkach organizowanych przez WTZ.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Warsztat Terapii Zajęciowej w Środzie Wielkopolskiej współpracuje z:

- Organizacjami pozarządowymi działającymi w imieniu i na rzecz osób z niepełnosprawnościami w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej
- Instytucjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami.
- Publiczną administracją samorządową i państwową.
- Pracodawcami.
- Sponsorami.
- Innymi warsztatami terapii zajęciowej.
- Mass-mediami - promocja działań warsztatu w dziedzinie likwidacji barier psychologicznych i społecznych w stosunku do osób z niepełnosprawnościami.

Załączniki:

1. Kopia sprawozdania finansowego z dofinansowania w 2019 r. działalności WTZ ze środków PFRON złożonego 7.01.2020 r. do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej
2. Kopia sprawozdania z wykorzystania środków na działalność ze Starostwa Powiatowego złożonego w Starostwie Powiatowym w Środzie Wielkopolskiej w dniu 20.12.2019 r.

Sporządził:

Marcin Pikusa – Kierownik WTZ

Środa Wielkopolska, dnia 28 lutego 2020 r.